

29.11.2017

MS

Maa- ja metsätalousministeriö

Kirjaamo

Lausuntopyyntö 12.10.2017, 292/01.01/2017

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ruokavirastosta

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Päivittäistavarakauppa ry:n (jäljempänä PTY) lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ruokavirastosta ja siihen liittyviksi laeiksi. PTY kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksista ja toteaa luonnoksesta ruokavirastolaiksi seuraavaa:

Elintarviketurvallisuusvirastosta (jäljempänä Evira) ja Maaseutuvirastosta (jäljempänä Mavi) ehdotetaan muodostettavaksi 1.1.2019 yksi virasto. Uudesta virastosta muodostuisi elintarvike- ja maataloussektorille laaja-alainen ja kansainvälisesti toimiva virasto, jolle kuuluu hallinto-, valvonta-, tutkimus-, palvelu- ja kehittämistehtäviä. Siihen sijoitettaisiin myös Maanmittauslaitoksen tietotekniikkapalvelukeskuksesta tietohallinnon palvelutehtävät. Euroopan unionin säädöksiin perustuvat maksajavirastotehtävät tulisivat erilliseksi toimintakokonaisuudeksi. Viraston nimeksi esitetään Ruokavirastoa.

PTY:n edustamilla kaupan yrityksillä on läheisempi kosketuspinta Eviraan, minkä vuoksi lausuntomme painottuu luonnoksessa esitettyihin Eviran tehtäviin.

Uudessa virastossa Evira jatkaa elintarviketurvallisuuden, kasvinterveyttä ja eläinten terveyttä koskevien EU:n ja kansallisten säädösten soveltajana. Luonnos sisältää Eviran nykyiset tehtävät tarkennettuna ja selkeytettynä, mikä on asiakkaiden näkökulmasta perusteltua.

Valvontatehtävät jaetaan sekä valvonta- että muihin viranomaistehtäviin, johtuen EU:n uuden valvonta-asetuksen (EU) 2017/625 vaatimuksista. Omiksi kokonaisuuksiksi ja valvonnasta erillisiksi kokonaisuuksiksi on erotettu riskinarviointi ja tieteellinen tutkimus sekä riskinhallinta ja petosten torjunta, mitä myös voidaan pitää perusteltuna myös asiakkaiden näkökulmasta.

Elintarvikealan viestintä, tiedotus ja neuvonta sekä kansainvälinen yhteistyö kuuluvat samaan tehtäväkokonaisuuteen.

PTY:n jäsenyritysten Eviralta saama neuvonta on äärimmäisen tärkeää. Evira muodostaa kansallisten ja EU:n säädösten tulkitsijana elintarvikevalvonnassa noudatettavan ja valvonta- ja ratkaisukäytännön. Elintarvikevalvontaa tehdään varsin tiheällä frekvenssillä ja Oiva-järjestelmän kautta sen tulokset ovat julkisesti nähtävillä. Kaupan yrityksille on tärkeää, että ne suoriutuvat elintarviketurvallisuuteen liittyvien säännösten noudattamisessa hyvin ja näin lunastavat kuluttajalupauksensa.

29.11.2017

MS

PTY:n näkemyksen mukaan neuvonta voisi olla Ruokavirastossa oma tehtäväkokonaisuutensa, tai se voisi olla korostetusti esillä oleva toiminta, joka läpäisee koko organisaation. Kaupan yrityksille on tärkeää, että asiantuntijatehtävissä olevat henkilöt antavat neuvontaa yrityksille suoraan, osaamis- ja asiantuntemusalueensa mukaisesti. Varsinkin pk-yritykset tarvitsevat suullista neuvontaa, jota ei voi korvata kirjallisilla ohjeilla ja oppailla.

Elinkeino tarvitsee ja odottaa elintarvikeasiantuntijoilta rohkeita näkemyksiä ja käytännönläheisiä ja tosiseikkoihin perustuvaa neuvontaa. Kun neuvontaa korostetaan omana tehtäväalueena, se näin myös välittyy kunta- ja maakuntien valvontaviranomaisten vallitsevaksi ajattelu- ja toimintatavaksi.

Maaseutuviraston ja Eviran tietotekniikkapalvelujen siirtäminen uuteen virastoon, mahdollistaa sähköisen asioinnin sekä viranomaisvalvonnan siirtymiseen digitaalisiin työkaluihin ja kanaviin. Yhdistämisessä tulisi ottaa huomioon olemassa olevat yksityiset sähköiset elintarviketurvallisuusjärjestelmät kuten PTY:n sähköinen omavalvontatietopankki. Viranomaisvalvonnan ja PTY:n sähköisen omavalvontajärjestelmän synkronointia on pilottiluonteisesti kokeiltu ja todettu sen tehostavan sekä viranomaisvalvontaa että toimijoiden tekemää omavalvontaa.

Kunnioitavasti

Päivittäistavarakauppa ry

Merja Söderström
Asiantuntija